

hongdu teir upp eftir beinum og gjördu teir vitleysar við ravnagns-saksi, stungu síðani súgviror inn í hálsin á teimum fyrri at tappa blóðið av. Við hvørt mistu jugoslavarnir grisarnar, ið runnu ylandi íggjognum høluni, imillum blóðug ilot við kjöti og innvelum. Jugoslavarnir komu aftan á geylandi, veittrandi við stórum knivum. Við hvørt hendi tað, at ein grisur fór livandi í ovnin, har harini vorðu brennd av honum. Eina ferð fór ein grisur livandi inn í ovnin, kom livandi út aftur og datt oman á sýrubaðið, har hann druknaði. Tað stutta av tí langa er, at kunnu slik ting henda í Svøríki, so henda tey uttan íva eisini í Bretlandi.

Vísindalig prógv

Whyte lurtar eftir øllum hesum uttan at sýna nakað tekin til samhuga við grisunum í Kavlinge.

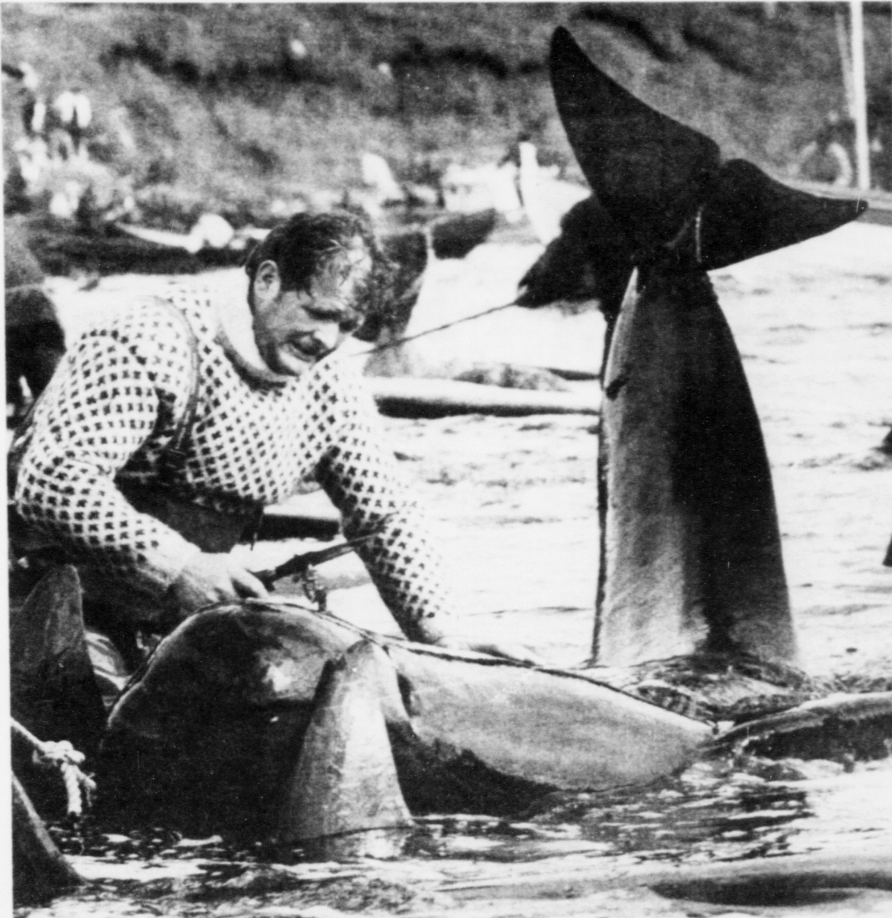
«Hetta kann als ikki á nakran hátt samanberast við grindadráp», sigur hann avgjörður. «Føroyingar nýta krókar, ið elva til ógilega pinu fyri hvalirnar.»

«Tað tók grisunum í Kavlinge imillum 12-18 timar at doyggja undir ræðuligum umstøðum. Grind verður ríkin í land uppá nakrar fáar timar og tá hvalirnar koma upp á sandin, er hvør einstakur deyður eftir fáum sekundum. Hevur hetta ongan týðning í tygara eygum?»

«Hvaladráp er fullkomiliga ómenniskjansligt», sigur Whyte púra røiligur. «Vit kunnu ikki bera saman hesar báðar dráps-hættir. Hvi? Tí tað er vísindaliga prógvað, at djórini doyggja beinanvegin. Sjálvandi eru til syrgilig undantøk, og tað skerast ikki burtur, at djórini ofta líða undir stressi áðrenn tey verða dripin. Eg eri í høvudsheitum imóti drápi av djórum. Men at drepa grind er nakað fyrri seg. Tað er vísindaliga prógvað, at tað er ikki møguligt at drepa hval uttan so at hann pinist.»

Grindadráp sum itróttur

«Samstundis sum tygum eru grønmetisjótari, Mr. Whyte, eru tygum eisini breiti. Bretar hava í nógv- ar öldir etið svinakjöt og alt gott um tað. Tað er einki vandamál at ala svin í Englandi, tí landið er fruktugt. Her í Føroyum ber hinvegin ikki til at ala djór í tann mun at tað nektar tørvin á kjöti. Tí fóru føroyingar undir at drepa grind, sum varð mettt sum ein sonn Guds gáva. Nú vilja tygum og onnur umhvørvisfólk kroysta føroyingar til at

gevast at eta grind. Hvat halda tygum bretsar høvdu sagt, um onkur royndi at noytt teir at halda uppat at eta svinakjöt? Sambært tygara logikki kann kjöt bert etast, um tað kemur av djórum, ið verða beinleiðis framleidd til at drepa tey.»

«Ein og hvør, sum sær grindadráp á filmi, er greiður yvir, at hetta er fyrri føroyingar nakað tað sama sum itróttur. Og eg má siga, at eg haldi næstan, at tað vildi verið betur at iðkað grindadráp sum itrótt enn at etið tvøstíð, tí tað ger grindadrápið uppaftur meira óhugnaligt», segði Mr. Whyte.

50 aristokratir og ein revur

Hetta við veiðu av djórum sum itrótt skuldu tygum sum ein breiti kent alt til. Á hvørjum ári fara tiggjutúsundals av landsmonnum tygara út við byrsum fyrri at skjóta djór og fuglar. Tað gera teir ikki tí teir hava tað fyrri neyðini, men tí hetta er ein itróttur. Tað er av sonnum avbera stuttligt at siggja 50 bretska aristokratir á hesum elta ein neyðars rev við skotvápnum og tiggjutals øðum hundum. Er hetta ikki ein frægari uppgáva fyrri ein mann við tygara evnum at berjast móti tí

oneyðugu líðingini, ið her fer fram?»

«Eg stuðli als ikki hesum folki, tvørtur imóti. Eg eri imóti drápi av villum djórum. Men eg havi gjørt hvalasakina til mína sak. Ein skal ikki spjæða kreftirnar ov nógv og ein kann ikki berjast imóti øllum. Ein má royna at gera tað væl, ein ger. Tí hugsi eg bert um grind og springarar. Annars kann ein ikki gera eina samanbering av hvaldrápi í Føroyum og fugla- ella djóraveiðu í øðrum londum. Hendan veiðan fer ikki fram við handelsdamaði. Eg tosaði í gjár við forsætisráðharran tykkara, Mr. Kjartan Hoydal, og hann greiddi mær frá ymskum í sambandi við grindadráp. Eg má siga sum er, at Hoydal forsætisráðharri er ein skilamaður. Men tá hann segði, at grindadráp ikki var grundað á kommersiellum sjónarmiðum, so góðtaki eg hetta ikki. Sjálvandi er talan um kommersielt dráp, at ið 20–25% av kjøtnøgðini hevur handelsvirði, hóast tað ikki beinleiðis er knýtt at peningi. Føroyingar hava hetta als ikki fyrri neyðini. Føroyar eru eitt sera ríkt land. Munurin á Føroyum nú og fyrri 5 árum, tá eg vitjaði fyrstu ferð, er ótrúligur. Eg havi hugt í ym-

iskar bóklingar, føroyingar geva út, og her verður sagt, at tit hava hægsta livifót í heiminum, besta fiskiflota í heiminum. Lat meg leggja afturat, at føroyingar hava eisini ógvuliga ringt orð á sær úti í heimi. Teir verða saman við japanesarum bólkaðir sum tey verstu umhvørvisbølmennini í heiminum.»

Ídnaðardráp

«Hetta ringa orð er nakað tygum sjálvur eru við til at geva føroyingum, t.d. víðeini so órættvisari og fjákkutari sammeting sum av japanska ídnaðardrápinum á höttum stórvalaslugum, og drápi á nøkrum grindahvalum, hvørs einasti vandi er tann bretska ídnaðardákingin. Tygum kunnu eisini taka hvønn ein tjóðarsíð eitt fólk hevur burturur tí náttúrulega og søguliga samanhanginum og gera hann til eina altjóðaliga gølu.»

«Ja, men hvussu skuldu vit annars kunnað vaktans fyrri føroyska grindadrápinum? Tók eg hetta sum tú sigur bókstaviliga, so skuldi ein tagt um alt. Ein skuldi ikki kunnað tosað um tað, sum hendi á Tiannanmen-torginum í Peking í juni.»

«Bera tygum saman hóðráð á ungfolk í Kina og grindadráp í

Føroyum?»

«Ja, tit siga ju, at vit ikki skulu skriva um tað sum hendir.»

«Vit siga bert, at tað skal gerast á ein skaglan hátt. Hetta eru tygum ikki fóru fyrri, tí antin hava tygum ikki rættar upplýsingar ella tygum bruka sær fyrri at villleiða fólk, eitt nú við at greiða teimum frá grátandi hvalum. Her er ikki talan um nakran samhuga við djórum, uttan spekulatióin í menniskjansligum kenslum við figgarligum endamáli.»

«Hetta havi eg hoyrt fyrr, og hetta er ein stór feit lygn. Eg skrivi av sama passiónsrika kærliga um springarar í Peru og um grind í Føroyum. Eg forfylgi ikki føroyingum. Eg royni at skriva sakliga, men sjálvandi havi eg kenslur, soleiðis at skrivingin verður kensluborin allikavæl, tað víðurkenni eg heilt og ærliga og skammist ikki av tí. Men ongin kann koma og siga at eg havi sagt ósatt.»

Eitrandi dálking

«Er tað ikki í roynd og veru eitt markleyst hyklari, at skriva á henda hátt um grindadráp í litlum landi, meðan bretsar sjálvir eru við at forkoma øllum livi í Norðuratlantshavinum við eitrandi dálk-

ing?»

«Hetta skriva vit nógv um eisini. Men lat meg siga í hesum sambandi, at tað ikki er vísindaliga prógvað, at dálking er atvold til deyða á djórum í havinum. Avis líkindi eru til tað, men einki er skjálprógvað.»

«Bretska ídnaðurin oysir tusundtals tons av eitrandi óhumsku út í Atlantshavið hvønn einasta dag. Halda tygum ikki at tað ávirkar djóralivið?»

«Ju, tað ger tað sjálvandi í ávisan mun, men tað er ógvuliga ringt at geva einstøkum folki ábyrgdina fyrri dálking. Tað er almenn vitan um umhvørvið í Bretlandi. Eg veit ikki hvussu tað er í Føroyum, men bretsar hugsa nógv um umhvørvið og fólk stúrir fyrri gongdini. Lat meg siga í samband við grindina, at vit spyrja ikki, um hon er í vanda ella ei, bert um hon verður menniskjansliga viðfari. Tað verður hon so sanniliga ikki í Føroyum.»

«Tann tíð kann koma aftur, at fólkini í Norðuratlantshavinum má livbjarga sær sum tey gjerdur fyrr í tíðini. Tað vildi so stótt verið ein vanlukka, ikki bert fyrri føroyingar, men eisini onnur norðrenn fólkaslag um alneyðugt know-how um grindagríp varð mist burtur. Vilja tygum hava hetta á samvitskuni?»

«Hetta er ein hypotetiskur spurningur. Íslendingar veiddu eina ferð grind, men teir vóru so mikið at sær komnir, at teir góvust og nú drepa teir ikki grind longur, heldur reka teir hana aftur á sjógv, tá hon kemur til landið.»

«Her fara tygum skeivur, Mr. Whyte, íslendingar hava tíværri ongantið veitt grind til matna. Tíverri sigi eg, tí grind smakkar ikki bert væl, hon kundi eisini havt gjørt tað so nógv lættari fyrri íslendingar at livbjargað sær í ringum tíðum fyrr í øldum.»

Søgulig hending

Her endar henda syndarlaga samrøða, tí lukktíð var bandið liðugt í bandspælanum. Tað nýtist neyván at viðmerkja í sambandi við grindadráp í Íslandi, at her fer tann bretska hvala-karismatikarin aftur skeivur. Undirritaði var sjálvur sum ungur blaðfólk í Reykjavík sum heppin at vera vitni til einastu royndina, íslendingar hava gjørt aftan á seinna heimsbardaga til at drepa grind. Hetta hendi í Reykjavíkharvni í juli mánaða 1966. Henda